

СЕКЦІЯ 6 СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК [328.185:343.85]:347.993

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-3-12>

РОЛЬ СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СПРАВЕДЛИВОГО ПРАВОСУДДЯ В СУДАХ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Зарадюк Зоряна Валентинівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального правосуддя та правоохоронної діяльності
Волинського національного університету імені Лесі Українки
lawyer.st@ukr.net
orcid.org/0000-0002-3364-9565

Метою цієї статті є дослідження ролі та значення суб'єктів запобігання корупції у забезпеченні справедливого правосуддя в судах першої інстанції України з урахуванням міжнародних стандартів, практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) та сучасних викликів.

Методи. У процесі дослідження було застосовано загальнонаукові методи: аналіз та синтез (для вивчення окремих елементів системи запобігання корупції та їх взаємозв'язку), системно-структурний (при розгляді діяльності ВАКС, НАБУ, САП, судів як взаємопов'язаних елементів), а також метод функціонального аналізу при оцінці функцій кожного суб'єкту запобігання та метод кейс-стаді при аналізі конкретних корупційних справ.

Результати. В Україні, де боротьба з корупцією є умовою європейської інтеграції, особливого значення набуває ефективна взаємодія між суб'єктами запобігання корупції та судами першої інстанції, які є основною ланкою судочинства. У статті зазначено, що суди першої інстанції є ключовою ланкою у здійсненні правосуддя та забезпечують безпосередню реалізацію права на справедливий суд.

Проаналізовано конкретні справи Європейського суду з прав людини та як результат виявлено, що суди першої інстанції фактично стали інструментом політичного тиску чи формального виконання рішень виконавчої влади, що суперечить принципу верховенства права. Справедливе правосуддя можливе лише за умов незалежного суду, рівності сторін та реального забезпечення прав обвинуваченого, а також підтвердила, що політичні права (зокрема свобода слова на виборах) мають особливий захист у демократичному суспільстві.

Аналізуючи систему суб'єктів запобігання корупції при забезпеченні справедливого правосуддя, автор доходить висновку що корупція в судах та серед правоохоронців підриває довіру суспільства до держави, тому саме діяльність прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Національного антикорупційного бюро, Вищого антикорупційного суду України є ключовою гарантією дотримання принципу верховенства права, а розподіл функцій між суб'єктами забезпечує баланс і контроль.

Висновки. Справедливе правосуддя неможливе без діючої системи запобігання корупції. Система суб'єктів запобігання корупції в Україні відіграє стратегічну роль у забезпеченні справедливого правосуддя. Їх значення полягає у гарантуванні незалежного розслідування та судового розгляду справ щодо високопосадовців; створенні умов для прозорості та підзвітності суддів і чиновників; зміцненні довіри громадян та міжнародних партнерів до українського правосуддя.

Ключові слова: протидія корупції, антикорупційна політика, правосуддя, судовий розгляд, кримінальне провадження, антикорупційна система, Європейський суд з прав людини.

THE ROLE OF CORRUPTION PREVENTION ENTITIES IN ENSURING FAIR JUSTICE IN COURTS OF FIRST INSTANCE

Zaradiuk Zoriana Valentynivna,
Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Criminal Justice and Law Enforcement
Lesya Ukrainka Volyn National University
lawyer.st@ukr.net
orcid.org/0000-0002-3364-9565

The purpose of this article is to study the role and significance of corruption prevention actors in ensuring fair justice in the courts of first instance of Ukraine, taking into account international standards, the practice of the European Court of Human Rights (hereinafter – ECHR), and contemporary challenges.

Methods. In the course of the study, general scientific methods were used: analysis and synthesis (to study individual elements of the corruption prevention system and their interrelationships), systemic-structural (when considering the activities of the High Anti-Corruption Court, the National Anti-Corruption Bureau, the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, and the courts as interrelated elements), as well as the method of functional analysis when assessing the functions of each corruption prevention entity and the case-study method when analyzing specific corruption cases.

Results. In Ukraine, where the fight against corruption is a condition for European integration, effective interaction between corruption prevention agencies and courts of first instance, which are the main link in the judicial system, is of particular importance. The article notes that courts of first instance are a key link in the administration of justice and ensure the direct implementation of the right to a fair trial.

Specific cases of the European Court of Human Rights were analyzed, and as a result, it was found that courts of first instance have effectively become an instrument of political pressure or formal enforcement of executive decisions, which contradicts the principle of the rule of law. Fair justice is only possible under conditions of an independent court, equality of the parties, and real protection of the rights of the accused, and it has also been confirmed that political rights (in particular, freedom of speech during elections) enjoy special protection in a democratic society.

Analyzing the system of actors involved in preventing corruption while ensuring fair justice, the author concludes that corruption in the courts and among law enforcement officials undermines public trust in the state, therefore, the activities of prosecutors from the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, the National Anti-Corruption Bureau, and the High Anti-Corruption Court of Ukraine are key guarantees of compliance with the principle of the rule of law, and the distribution of functions among actors ensures balance and control.

Conclusions. Fair justice is impossible without an effective system for preventing corruption. The system of corruption prevention entities in Ukraine plays a strategic role in ensuring fair justice. Their importance lies in guaranteeing independent investigation and judicial review of cases involving high-ranking officials; creating conditions for transparency and accountability of judges and officials; strengthening the trust of citizens and international partners in Ukrainian justice.

Keywords: anti-corruption, anti-corruption policy, justice, judicial proceedings, criminal proceedings, anti-corruption system, European Court of Human Rights.

Вступ. Корупція продовжує залишатися на другому місці серед основних проблем в Україні після збройної агресії росії. Корупційні злочини є однією з найбільш небезпечних форм злочинності так як підривають верховенство права, довіру до державних інституцій, справедливість та розвиток суспільства. В свою чергу особливо небезпечною є корупція в судах, оскільки може порушувати принцип рівності перед законом, підривати довіру до судової системи, ослаблювати верховенство права та негативно впливати на економіку та суспільство.

Корупція є однією з найбільших загроз демократичному розвитку та верховенству права в Україні. За оцінками міжнародних організацій, рівень корупційних ризиків у судовій системі залишається значним, що зумовлює потребу у формуванні ефективних механізмів їх подолання.

Дослідженнями з означеної проблематики займалися такі науковці, як Бенедисюк О., Корнієць П. Ю., Петрова А. С., Сачко О. В., Тертишник В. М., Улютіна О.А. та ін. Деякі аспекти функціонування суб'єктів антикорупційної діяльності, є об'єктом дискусій багатьох вітчизняних та іноземних науковців. Проте недосконалість чинного законодавства, реорганізаційні зміни в системі органів державної влади, обумовлюють появу нових суперечливих питань, які потребують подальшого дослідження. Хоча є достатня кількість наукових публікацій в сфері антикорупційної діяльності, дослідженню питання суб'єктів запобігання корупції у забезпеченні справедливого правосуддя в судах першої інстанції приділено не досить уваги.

Першорядна причина корупції в судах – це можливість зловживання повноваженнями наданими державою через відсутність єдиної практики застосування чинного законодавства

(Станік, 2023). Основними передумовами корупції в судах загальної юрисдикції є неефективність державної політики у сфері протидії злочинності та корупції, а також відсутність реальних дій, спрямованих на реформування системи правоохоронних органів та судової гілки влади (Бенедисюк, 2014). Варто погодитись з думкою, що правове виховання, формування специфічної антикорупційної національної свідомості повинно стати на заваді подальшому поширенню корупції в Україні, включаючи сферу правосуддя (Колодязний, 2017: 106).

Суди першої інстанції, як ключова ланка у здійсненні правосуддя, забезпечують безпосередню реалізацію права на справедливий суд. Водночас їхня діяльність перебуває у тісному взаємозв'язку з роботою спеціалізованих суб'єктів запобігання та протидії корупції. На запобігання корупції в судах впливає ціла система суб'єктів: від державних органів і суддівського самоврядування до громадських організацій та міжнародних структур.

1. Вищий антикорупційний суд України

Згідно з Конституцією України (Конституція України) (ст. 129), правосуддя має ґрунтуватися на принципах верховенства права, незалежності та безсторонності суддів, змагальності сторін та рівності учасників процесу. Забезпечення цих принципів у справах щодо корупційних злочинів є неможливим без ефективної взаємодії судів першої інстанції та антикорупційних органів. Організаційний аспект формування шляхів удосконалення системи правосуддя у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів полягає в аналізі системи правосуддя таких проваджень. Ключовим елементом цієї системи є Вищий антикорупційний суд України (далі – ВАКС), який став важливою інституцією у системі боротьби з таким негативним явищем на найви-

щих рівнях влади. Його створення продемонструвало готовність держави виконувати міжнародні зобов'язання та відповідати вимогам суспільства щодо справедливого правосуддя.

В діяльності ВАКС значне місце посягає питання його ефективності, яке прямо залежить від ефективності здійснення правосуддя ВАКС як судом I інстанції (Гарматюк, 2022: 108). Міжнародні стандарти мають бути визначальними при розгляді кримінального провадження в суді I інстанції. Що стосується антикорупційних стандартів у сфері судової діяльності, то ними мають бути: – гарантії на незалежність судових органів від органів законодавчої, виконавчої гілок влади та місцевого самоврядування; фінансування судової системи, в тому числі оплати праці працівників суду, не нижче рівня фінансування оплати праці порівняльних категорій осіб, які заміщують державні посади чи посади державних службовців; опублікування в офіційних друкованих засобах масової інформації відомостей про кандидатів у судді в обсязі та порядку, встановлених для кандидатів у депутати парламенту держави; – гарантії на певні обмеження: на закритий та (або) одноособовий розгляд уповноваженою посадовою особою справ про правопорушення; позасудовий порядок призначення заходів відповідальності за правопорушення; тривалість етапів розгляду справ про правопорушення; недоторканність суддів, які вчинили корупційні правопорушення; – гарантії на заборони: на незаконне втручання в судову діяльність; розгляд справи про правопорушення суддями, які прямо чи опосередковано зацікавлені у вирішенні таких справ» (Петрова, 2017: 170).

З моменту створення Вищого антикорупційного суду у 2019 році Transparency International Ukraine постійно моніторила його діяльність. Згідно звіту де було проаналізовано тенденції судового розгляду корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень у 2024 році зроблено такі висновки:

1) парламент прийняв кілька нормативних актів, якими покращив законодавчу базу роботи суду, зокрема у питанні одноособового розгляду кримінальних проваджень та скасування обмежень строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях без підозрюваних;

2) ВАКС удосконалив практику застосування «поправок Лозового» в об'єднаних кримінальних провадженнях – все частіше судді враховують змістовну подібність «старого» та «нового» кримінальних проваджень. А також покращилася ситуація з аналізом складу кримінального правопорушення при оцінці слідчими суддями попередньої кримінально-правової кваліфікації на запобіжних заходах;

3) залишаються інші нагальні проблеми діяльності ВАКС, серед яких неможливість застосувати до адвокатів грошове стягнення за неявку в судові засідання, відсутність ефективного регулювання інституту протидії зловживанню процесуальними правами, наявність імперативного обов'язку суду закривати кримінальні провадження у зв'язку зі спливом строків досудового розслідування, недосконалість правового регулювання інституту звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за спливом строків давності (Transparency International Ukraine).

Судовий контроль слідчих суддів Вищого антикорупційного суду за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальних провадженнях необхідно розглядати як інститут кримінального процесу, який урегульований системою норм КПК України та Закону України «про Вищий антикорупційний суд» й спрямований на реалізацію судового контролю у кримінальних провадженнях що підсудні ВАКС (Гарматюк, 2022: 136).

Загалом, створення та діяльність ВАКС є позитивним, це є важливий елемент антикорупційної системи, хоча можливо не настільки ефективним як того очікувало суспільство. Для підвищення його результативності потрібно в подальшому зміцнювати незалежність суддів, удосконалювати процесуальне законодавство, мінімізувати тиск з боку політиків і високопосадовців.

2. Характеристика справ ЄСПЛ

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував на необхідності гарантування незалежності та безсторонності суду. Справа «Салов проти України» (Верховна рада України) показала, що справедливе правосуддя можливе лише за умов незалежного суду, рівності сторін та реального забезпечення прав обвинуваченого, а також підтвердила, що політичні права (зокрема свобода слова на виборах) мають особливий захист у демократичному суспільстві. Справа стала орієнтиром для майбутніх рішень ЄСПЛ щодо справедливого суду та свободи вираження поглядів у виборчому процесі.

Суд першої інстанції зобов'язаний забезпечувати дотримання принципів змагальності сторін, рівності учасників процесу та своєчасного розгляду справ. Основними викликами у сфері розгляду корупційних справ судами першої інстанції залишаються: надмірна тривалість розгляду справ; тиск на суддів з боку політичних чи економічних груп; низька якість досудового розслідування. Водночас позитивним є впровадження автоматизованого розподілу справ, електронних сервісів судочинства, публічності судових рішень у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Справа «Ситник проти України» демонструє, що для забезпечення справедливого правосуддя в Україні необхідно гарантувати незалежність судів, нейтральність процесу та реальні механізми захисту прав обвинувачених. Порушення цих принципів призводить до непропорційного обмеження прав особи і ставить під сумнів легітимність рішень судів першої інстанції у справах із політичним або антикорупційним підтекстом. Процес проти Ситника містив елементи політичного впливу, що суперечить принципу справедливого судочинства (Платформа LIGA360).

Яскравим прикладом корупційного зловживання та політичного тиску на суд першої інстанції, які призводять до порушення основних прав людини – свободи, справедливого судового розгляду та рівності сторін є Справа «Корбан проти України» (Платформа LIGA360). Судові засідання у цій справі часто проводилися з процесуальними порушеннями, включаючи обмеження права на захист та недостатній час для підготовки. Це свідчить про порушення принципу рівності сторін і змагальності процесу. Для забезпечення справедливого правосуддя Україна повинна гарантувати незалежність судів від виконавчої та політичної влади, дотримуватись процесуаль-

них стандартів ЄСПЛ та запобігати використанню кримінального процесу як інструменту політичного тиску.

Отже, у всіх цих справах ЄСПЛ зафіксував недостатню незалежність та неупередженість судів, порушення права на справедливий суд (ст.6 Конвенції). Виявлено, що суди першої інстанції фактично стали інструментом політичного тиску чи формального виконання рішень виконавчої влади, що суперечить принципу верховенства права.

3. Діяльність НАБУ та САП

Ефективність правосуддя залежить від узгодженої роботи детективів Національного антикорупційного бюро (далі – НАБУ), прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) та суддів першої інстанції. Недостатність доказової бази або процесуальні порушення на досудовому етапі часто стають підставами для виправдувальних вироків.

Детективи НАБУ, прокурори САП і суди першої інстанції утворюють єдиний ланцюг запобігання та протидії корупції в Україні. НАБУ забезпечує збір доказів, САП – їх процесуальне оформлення і підтримку обвинувачення, а суди першої інстанції – справедливу оцінку дій сторін і прийняття рішень. Їхня взаємодія визначає ефективність протидії корупції, адже саме від якості досудового розслідування, процесуального керівництва та судового розгляду залежить, чи будуть винні особи притягнуті до відповідальності, а суспільство задоволення та віру в справедливість.

У 2019 році НАБУ «стало першим в Україні та одним із перших у Європі та світі правоохоронним органом, який підтвердив повну відповідність його системи управління заходами протидії корупції вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2016» (Національне антикорупційне бюро України) та отримав відповідний сертифікат. Корнієць П. Ю. акцентує увагу на важливості міжнародних організацій у процесах, що пов'язані з запобіганням і протидією корупції в НАБУ, особливо з урахуванням євроінтеграційних процесів, які тривають в Україні (Корнієць, 2022: 44).

У сьогоднішній день варто зазначити, що ефективність діяльності НАБУ полягає у виявленні та документуванні корупційних злочинів на найвищому рівні. Проте, є певні недоліки: – не доведення справ до реальних вироків; – обмежені повноваження превентивного характеру; – залежність від судової системи то. то. та Сачко О. В., які зазначають, що удосконалення гарантій діяльності слідчих органів потребує забезпечення їх максимальної незалежності від виконавчої влади та політичних формувань законодавчої влади. Усі слідчі органи мають отримати статус державних правоохоронних органів та максимальної незалежності від інших гілок влади. Зокрема НАБУ, щонайменше, має бути виведене з підпорядкування Кабінету міністрів України (Тертишник, Сачко, 2024: 110).

Особливе місце у системі антикорупційних органів посідає Спеціалізована антикорупційна прокуратура. Відповідно до ст. 8¹ Закону України «Про прокуратуру» САП утворюється в Офісі Генерального прокурора на правах самостійного структурного підрозділу. САП відіграє ключову роль у підтриманні державного обвинувачення

в судах першої інстанції, а також виступає «посередником» між роботою детективів та судом: саме прокурори визначають правову кваліфікацію дій та формують стратегію обвинувачення.

Поява інституту САП України об'єктивно зумовлена прагненням суспільства створити ефективний державний антикорупційний механізм кримінального переслідування корупційних злочинів та осіб, які їх вчинили. Аналіз зарубіжної теорії та практики прокурорської діяльності дає підстави стверджувати, що легітимізація спеціалізованої антикорупційної прокуратури в окремих європейських країнах ґрунтується на правовому постулаті ліберальної конституційно-правової доктрини щодо невизнання абсолютного характеру засад єдності та ієрархічної залежності органів прокуратури та їх похідного характеру від конституційних принципів верховенства права, законності та незалежності (Улютіна, 2021: 139).

Висновки. Отже, можна підсумувати, що справедливе правосуддя неможливе без діючої системи запобігання корупції. Система суб'єктів запобігання корупції в Україні відіграє стратегічну роль у забезпеченні справедливого правосуддя. Їх значення полягає у гарантуванні незалежного розслідування та судового розгляду справ щодо високопосадовців; створенні умов для прозорості та підзвітності суддів і чиновників; зміцненні довіри громадян та міжнародних партнерів до українського правосуддя. Водночас ефективність цієї системи залежить від узгодженої взаємодії всіх органів, усунення дублювання повноважень, а також відсутності політичного тиску. Тільки в такому разі можна досягти головної мети – справедливого правосуддя, яке відповідає європейським стандартам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Станік С. Уніфікація практики – основа подолання корупції в судовій владі. URL: <https://pravo.ua/unifikatsiia-praktyky-osnova-podolannia-koruptsii-v-sudovii-vladi/>
2. Бенедисюк О. Подолання корупції в судовій системі (10 жовтня 2014 р.). URL: <http://ratadmin.gov.ua/upravlinnia-iustytii-informuiet/item/2408-podolannya-korupcii-v-sudoviy-systemi>
3. Колодяжний М.Г. Корупція у судовій системі України: стратегії запобігання. *Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції*. Харків, 2017. С. 106-107.
4. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini>
5. Гарматюк В.О. Теоретико-прикладні аспекти здійснення правосуддя у кримінальному провадженні щодо корупційних злочинів: дис. доктора філос.081 Право. Хмельницький, 2022. 236с.
6. Петрова А. С. Міжнародні антикорупційні стандарти у судовій системі. *Наше право*. 2017. № 3. С. 165-171.
7. Як ВАКС розглядає корупційні справи: головні виклики, результати і рекомендації. URL: <https://ti-ukraine.org/research/yak-vaks-rozglydaye-koruptsiyni-spravy-golovni-vyklyky-rezultaty-i-rekomendatsiyi/>
8. Справа «Салов проти України» (Заява N 65518/01): рішення Європейського суду з прав людини від 06.09.2005 р. Офіційний переклад URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_428#Text
9. Справа «Ситник проти України» (Заява № 16497/20): рішення Європейського суду з прав людини від 24.04.2025 р. Офіційний переклад URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO02093>
10. Справа «Корбан проти України» (Заява N 26744/16): рішення Європейського суду з прав людини від 09.12.2019 р. Офіційний переклад URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO01225>

11. Система протидії корупції у НАБУ відповідає вимогам стандарту ISO 37001:2016 // Новини та публікації. Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/novyny/systema-protydiyi-koruptsiyi-u-nabu-vidpovidaye-vymogam-standartu-iso-370012016>.

12. Корнієць П. Ю. Особливості структури та змісту форм запобігання і протидії корупції в Національному антикорупційному бюро України: адміністративно-правовий аспект. *Juris Europensis Scientia*. № 6. 2022. С. 41–47.

13. Тертишник В. М., Сачко О. В. Доктринальні аспекти діяльності національного антикорупційного бюро України, державного бюро розслідувань та бюро економічної безпеки. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 4. 2024. С. 108–116.

14. Улютіна О.А. Інститут спеціалізованої антикорупційної прокуратури в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз. «Право. Людина. Довкілля». № 12 (1), 2021. С. 134–141.

REFERENCES:

1. Stanik S. Unifikatsiya praktyky – osnova podolannya koruptsiyi v sudoviy vladi [Unification of practice – the basis for overcoming corruption in the judiciary] URL: <https://pravo.ua/unifikatsiya-praktyky-osnova-podolannya-koruptsii-v-sudovii-vladi/> [in Ukrainian].

2. Benedysyuk O. (2014) Podolannya koruptsiyi v sudoviy systemi [Overcoming corruption in the judicial system] URL: <http://ratadmin.gov.ua/upravlinnia-iustytisii-informuie/item/2408-podolannya-korupciyi-v-sudoviy-systemi> [in Ukrainian].

3. Kolodyazhnyy M.H. (2017). Koruptsiya u sudoviy systemi Ukrainy: stratehiyi zapobihannya [Corruption in the judicial system of Ukraine: prevention strategies]. Kryminal'no-pravovi ta kryminolohichni zasady protydiyi koruptsiyi – Criminal law and criminological principles of combating corruption. Kharkiv. 106–107 [in Ukrainian].

4. Konstytutsiya Ukrainy [Constitution of Ukraine]. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstitutsiya-ukrayini> [in Ukrainian].

5. Harmatyuk V.O. (2022). Teoretyko-prykladni aspekty zdysnennya pravosudдя u kryminal'nomu provadzhenni shchodo koruptsiynykh zlochyniv [Theoretical and applied aspects of the administration of justice in criminal proceedings regarding corruption crimes]: dys. doktora filos.081 Pravo. – dissertation of the doctor of philosophy.081 Law. Khmel'nyts'kyi. 236 [in Ukrainian].

6. Petrova A. S. (2017). Mizhnarodni antykoruptsiyni standarty u sudoviy systemi [International anti-corruption standards in the judicial system]. *Nashe pravo – Our law*. 3. 165–171 [in Ukrainian].

7. Yak VAKS rozhlyadaye koruptsiyni spravy: holovni vyklyky, rezul'taty i rekomendatsiyi [How the Supreme Court of Justice deals with corruption cases: main challenges, results and recommendations]. URL: <https://ti-ukraine.org/research/>

yak-vaks-rozglyadaye-koruptsiyni-spravy-golovni-vyklyky-rezultaty-i-rekomendatsiyi/ [in Ukrainian].

8. Sprava “Salov proty Ukrainy” (Zayava N 65518/01): rishennya Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny vid 06.09.2005 r. [Case “Salov v. Ukraine” (Application No. 65518/01): decision of the European Court of Human Rights of 06.09.2005]. Ofitsiynyy pereklad – Official translation URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_428#Text [in Ukrainian].

9. Sprava “Sytnyk proty Ukrainy” (Zayava № 16497/20): rishennya Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny vid 24.04.2025 r. [Case “Sytnyk v. Ukraine” (Application No. 16497/20): decision of the European Court of Human Rights of 24.04.2025]. Ofitsiynyy pereklad – Official translation URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO02093> [in Ukrainian].

10. Sprava “Korban proty Ukrainy” (Zayava N 26744/16): rishennya Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny vid 09.12.2019 r. [Case “Korban v. Ukraine” (Application No. 26744/16): decision of the European Court of Human Rights of 09.12.2019]. Ofitsiynyy pereklad – Official translation URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO01225> [in Ukrainian].

11. Systema protydiyi koruptsiyi u NABU vidpovidaye vymogam standartu ISO 37001:2016. [The anti-corruption system at NABU meets the requirements of the ISO 37001:2016 standard]. *Novyny ta publikatsiyi. Ofitsiynyy veb-sayt Natsional'noho antykoruptsiynoho byuro Ukrainy – News and publications. Official website of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine*. URL: <https://nabu.gov.ua/novyny/systema-protydiyi-korupciyi-u-nabu-vidpovidaye-vymogam-standartu-iso-370012016> [in Ukrainian].

12. Korniyets' P. YU. (2022). Osoblyvosti struktury ta zmistu form zapobihannya i protydiyi koruptsiyi v Natsional'nomu antykoruptsiynomu byuro Ukrainy: administratyvno-pravovyy aspekt [Peculiarities of the structure and content of forms of prevention and counteraction to corruption in the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine: administrative and legal aspect]. *Juris Europensis Scientia – Juris Europensis Scientia*. 6. 41–47 [in Ukrainian].

13. Tertyshnyk V. M., Sachko O. V. (2024). Doktrynal'ni aspekty diyal'nosti natsional'noho antykoruptsiynoho byuro Ukrainy, derzhavnoho byuro rozsliduvan' ta byuro ekonomichnoyi bezpeky [Doctrinal aspects of the activities of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the State Bureau of Investigation and the Bureau of Economic Security]. *Aktual'ni problemy vitchyznyanoyi yurysprudentsiyi – Current problems of domestic jurisprudence*. 4. 108–116 [in Ukrainian].

14. Ulyutina O.A. (2021). Instytut spetsializovanoyi antykoruptsiynoyi prokuratury v Ukraini ta zarubiznykh krayinakh: porivnyal'no-pravovyy analiz [Institute of Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office in Ukraine and foreign countries: comparative legal analysis]. “Pravo. Lyudyna. Dovkillya” – “Law. Man. Environment”. 12 (1). 134–141 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 29.08.2025

Рекомендована до друку 08.09.2025

Опублікована 01.10.2025